

نقش نظارت طبیعی بر ایجاد احساس امنیت در مجتمع‌های مسکونی

مهدی هژبری ممان^۱، فرهام مقدم راد^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، گروه معماری، دانشکده فنی و مهندسی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

Mehdi.ho78@gmail.com

۲- پژوهشگر دکترای مهندسی معماری، عضو هیئت علمی گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری، تهران، ایران

Farham.moghaddamrad@iausr.ac.ir

چکیده

وجود امنیت اجتماعی در فضاهای شهری همواره مورد توجه برنامه ریزان و طراحان شهری بوده است. عوامل مختلفی بر احساس امنیت شهروندان تأثیرگذارند که بابیان نظریه نیومن در زمینه امنیت در مجتمع‌های مسکونی نظارت طبیعی از جمله موارد مطرح شده در عوامل اجتماعی می‌باشد. در بررسی شاخص‌های امنیت بر اساس رویکرد cpted از نظارت و مراقبت، به عنوان یکی از معیارهای ارائه شده در مؤلفه عملکردی پرداخته است. وجود نظریه و تئوری‌های مختلف در خصوص نظارت طبیعی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در احساس امنیت بر مجتمع‌های مسکونی خود نشان‌دهنده ضرورت بحث می‌باشد. در پاسخ به این مسئله که نظارت طبیعی چه نقشی بر ایجاد احساس امنیت در مجتمع‌های مسکونی دارد، به تأمین امنیت از نوع طبیعی که یکی از مهم‌ترین عوامل آن نظارت می‌باشد و به عنوان کم‌هزینه‌ترین و پرکاربردترین نوع تأمین امنیت در مجتمع‌های مسکونی است اشاره گردد. پژوهش حاضر باهدف شناسایی مبانی و راهکارهایی در راستای ارتقاء نقش نظارت طبیعی بر ایجاد احساس امنیت در مجتمع‌های مسکونی می‌باشد. روش تحقیق در پژوهش حاضر از نوع کیفی و پیمایش است. نتایج حاصل از این مقاله به‌طور خلاصه بیانگر، نظارت عمومی بر معابر و مسیرهای دسترسی (ورودی و خروجی) رابطه معناداری با احساس امنیت دارو با توجه به امکان نظارت مصنوعی از جمله دوربین و... در زمینه معماری و شهرسازی باید تا حد امکان نظارت طبیعی را به عنوان کم‌هزینه‌ترین راهکار جهت تأمین امنیت در نظر گرفت که امکان نظارت طبیعی از داخل ساختمان بر فضای داخلی و خارجی ساختمان با تصور اینکه فرد متجاوز خود را در معرض دیده شدن می‌بیند نوعی بازدارندگی ناخودآگاه است.

واژه‌های کلیدی: نظارت طبیعی، امنیت، احساس امنیت، مجتمع‌های مسکونی، بررسی‌های نیومن، رویکرد cpted

*این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد مهندسی معماری آقای مهدی هژبری ممان تحت عنوان مبانی نظری ساختمان‌های بلندمرتبه با رویکرد پایش اجتماعی که در دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) شهرری به راهنمایی آقای دکتر فرهام مقدم انجام شده است.